

ցութեամբ պէտք է ընտրեն դպրոցի համար յարմարաւոր տեղ և իրանց վերջնական եղրակացութիւնը մատուցանեն Ա.Ե.Հ. Հայրապետի տնօրինութեան:

Ա.Ե.Հ.փառ Հայրապետը, ինչպէս մեզ հաղորդում են, առանձին կոնգակով պատուիրել է Ներսիսեան Դպրոցի Հոգաբարձութեան, տարեկան 300 ուսուրի ցկեանս թոշակ սահմանել պ. Նիկ. Տէր-Յարութիւնեանցին (Յարոյ), որ 14 տարի ֆրանսերէնի ուսուցիչ է եղել նոյն դպրոցում:

ԳՕԳՕԼԻ ԿԻՍՐԻՉԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ ԹԻՓԼԻՍՈՒՄ

Անցեալ տարի ամբողջ Ռուսաստանը մեծ հանդէսներով տօնեց ռուս ժողովրդի տաղանդաւոր զաւակներից մէկի, Գօգօյի, մահուան յիսնամեայ տարեդարձը: Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնն էլ ըստ պատշաճին յաւերժացնելու համար ռուս նշանաւոր գրողի յիշատակը ի միջի պլոց որոշեց քաղաքի կենդրոններից մէկում կանգնեցնել Գօգօյի արձանը: Երբ արձանը պատրաստ էր արդէն, որոշուեց մարտի 19-ին հանդիսաւոր կերպով բանալ:

Մարտի 19-ը գրական մարդու փառաւոր յաղթանակն էր Թիֆլիսում: առաւօտուանից վաղ քաղաքի բոլոր միջնակարգ և ստորին կարգի դպրոցների աշակերտներն իրենց երաժշտական խմբերով և պարուած դրօշներով քաղաքի զանազան մասերից զիմում էին դէպի ռուսաց զինուորական նորակառոյց մայր եկեղեցին: գարնանային գեղեցիկ եղանակն էլ կարծես ուզում էր նպաստել հանդիսի շքեղութեանը: Ժամի 1-ին արդէն բոլոր վարչական բարձրաստիճան անձինք, քաղաքիս ներկայացուցիչները և համբարներն իրենց դրօշներով և տեղական երաժշտական խմբերով հաւաքուել էին զինուորական տաճարում: Տաճարում հոգեհանգիստ կատարուելուց յետոյ հանդիսականներն երաժշտական խմբերի նուագակցութեամբ ուղեորուեցան դէպի Ալէքսանդրեան պողո վերին մասը, որ այդ օրը փակուած լինելով՝ միմիայն հրաւիրուածները մուտք ունէին: Այդու ամբողջ վերին մասը զարդարուած էր կանաչով և դրօշներով: կիսարձանը ծածկուած էր սպիտակ սաւանով: Բարձրաձայն կեցցէներով խլացնող հնչիւնների տակ արուեստագէտ Խոզոբովիչը—որին յանձնուած էր արձանի պատրաստութիւնը—վազադարձ յետ քաշեց և տասնեակ հազարաւոր աչքեր ուղղուեցին դէպի մեծ գրողի կիսարձանը: Կիսարձանը շինուած է դեղնապղնձից (բրօնզից) և դրուած է Գութայիսի կարմիր քարից շինած պատուանդանի վրայ, որի ստորին մասը դորշ քարից է: Պատուանդանին կպած է մի մետաղեայ պսակ զբոլով—պսակի

տակը գրուած է. Պ. Վ. Գոգոլ, 1808—1842⁴. Արձանի բարձրութիւնն է 4 արշին 2 բերշոկ. Արձանը քաղաքին արժեցել է 40000 ռ..

Հանդիսաւոր բացումից յետոյ քաղաքացիքի պաշտօնական տարը և մի երկու այլ անձինք ճառերով գրուատեցին տաղանդաւոր Հնդկնակի գրական գործունէութիւնը.

Ուրախալի երեւոյթ է, որ տաղանդաւոր գրական գործիչները եթէ իրենց կենդանութեան ժամանակ չեն գնահատուում, գոնէ յաջորդ սերունդները երախտագիտութեամբ են վերաբերուում նոցա յիշատակին.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՐԻՄԱՆ ԽԱՆ

Բազմապետական խօսակցութեան առարկայ է դարձել Վիէննայի պարսից դեսպան հայազգի Նարիման-խանի անախորժ դէպքը. Նարիման-խանը մեծ սէր ու համակրութիւն է վայելում թէ շահի և թէ մեծ վեզիրի կողմից: Մի քանի տարի սրանից առաջ, երբ այժմեան մեծ վեզիրը աքսորուած էր Վում, այն ժամանակուայ մեծ վեզիր Ամին-Իովէն, որ այժմ աքսորուած է Ռէշտ, Աւստրիայից կանչեց բարօն Կօլիշէրին, որ կարգի բերէ պարսկական ֆինանսները: Վեզիրն առանց ոչինչ շինելու՝ խանի տիտղոս ստացաւ, դարձաւ պարսից դեսպալ, վերադարձաւ Վիէննա և իբրև Պարսից կառավարութեան ներկայացուցիչ՝ սկսեց զանազան ակցիօներական ընկերութիւններ կազմակերպել: Սակայն Շահի ներկայացուցիչը Վիէննայում, Նարիման խանը, պաշտօնապէս հաղորդեց Աւստրիական կառավարութեանը և հրատարակեց լրագիրներում, որ բարօն Կօլիշէրը պարսից կառավարութեան լիազօրը չէ. այս յայտարարութեան շնորհիւ Կօլիշէրի ձեռնարկած ընկերութիւնները գլուխ չեկան: Բարօնը Նարիման-խանից վրէժխնդիր լինելու համար երկու լրագիր է հիմնում և արշաւանք սկսում նրա դէմ՝ ամեն տեսակ զրպարտութիւններ և մեղադրանքներ բարդելով նրա վրայ. այս մեղադրանքներն ազդեցութիւն են ունենում և Աւստրիական պարլամենտում հարցապնդումներ են լինում. արտաքին գործոց նախարար Գօլուխովսկին հերքում է այդ բոլորը և մեղադրանքներն անհիմն անուանում: Բայց այնուամենայնիւ բարօն Կօլիշէրի լրագիրների յարձակումներն այնպիսի աղմուկ բարձրացրին Վիէննայի արխատկրատների շրջաններում, որ Նարիման-խանը ստիպուած եղաւ հրաժարուել իւր պաշտօնից և շահն էլ ընդունեց հրաժարականը:

Այսպիսով արկածախնդիր Բարօնի շնորհիւ պաշտօնից հեռացաւ 40 տարի քաղաքագիտական ասպարիզում գործող, շահի և մեծ վեզիրի սիրելի Նարիման Խանը: Խօսք կայ, որ պաշտօնաթող հայազգի դեսպանին շահը նշանաւոր վարչական պաշտօն պէտք է յանձնէ: